

Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga

Remiss från Boverket
Remisstid den 4 april 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog

Sammanfattning av ärendet

Boverket har tagit fram ett förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) avseende certifiering av sakkunniga i syfte att korrigera hänvisningar till gällande lagstiftning och utbildningar. Förslagen gäller Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) avseende:

1. certifiering av kontrollansvariga, KA
2. certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden, KUL
3. funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter, OVK
4. certifiering av sakkunniga inom brandskydd, SAK
5. certifiering av sakkunniga av tillgänglighet, TIL

I samband med uppdateringarna föreslås redaktionella ändringar avseende struktur, innehåll och språk. Dessa syftar till att anpassa certifieringskrav till branschens behov och utvecklingen inom hållbarhet och digitalisering, förtydliga dokumentationskrav vid certifiering och sakkunnigbedömningar samt harmonisera språkliga och strukturella delar av föreskrifterna för ökad tydlighet och enhetlighet.

Stockholms stad har fått förslaget på remiss för yttrande. Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Storstockholms brandförsvaret. Fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret har inkommit med kontorsyttranden på grund av kort remisstid. Exploateringsnämnden avstår från att svara.

Stadsledningskontoret ser i huvudsak positivt på Boverkets förslag men bedömer att Boverket troligen underskattar konsekvenserna av de föreslagna förändringarna.

Fastighetskontoret bedömer att förslaget inte medför några konsekvenser för kontorets verksamhet.

Stadsbyggnadskontoret tillstyrker förslagen med vissa erinringar och föreslår en utökad övergångsperiod samt ytterligare vägledning från Boverket.

Stockholms Stadshus AB ser positivt på förslag om uppdaterade certifieringskrav och bedömer att dessa kan bidra till en mer enhetlig och rättssäker tillämpning av regelverket men har synpunkter bland annat rörande intygsgivning för sakkunniga avseende kulturvärden.

Storstockholms brandförsvaret föreslår en genomlysning av hur certifieringssystemet fungerar i praktiken. Storstockholms brandförsvaret anser att det bör tydligt framgå vad som händer vid felaktig hantering och att det ska vara tydligare att en certifiering återkallas vid missbruk.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är välkommet att föreskrifter och direktiv kan uppdateras och anpassas till förändrade förutsättningar för att bli ändamålsenliga och leda till effektiva processer både för kommun, kontrollorgan och byggaktörer. De föreslagna förändringarna är i huvudsak positiva. Jag delar dock uppfattningen som lyfts fram av flera av stadens remissinstanser gällande att ökade utbildningskrav innebär risk för att brist på certifierad kompetens kan uppstå i och med anpassningen till de nya föreskrifterna. Tiden till ikraftträdande behöver vara tillräckligt lång och övergångsperioden bör förlängas på grund av detta. Det behöver även tas fram vägledningar och stödmaterial för att underlätta införandet. Risken är annars att förändringar kan leda till längre handläggningstider och högre kostnader för byggaktörer, särskilt för mindre företag som saknar resurser att anpassa sig snabbt till de nya kraven.

Storstockholms brandförsvares erfarenhet att nuvarande system i enskilda fall har missbrukats är allvarligt och bör beaktas och ge särskilda skäl att se över frågor om hur återkallande av certifikat ska kunna ske om överträdelser skulle uppmärksammas i framtiden.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets yttrande.

Stockholm den 2 april 2025

Jan Valeskog

Bilagor

1. Remiss - Boverkets föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga, KA. Dnr KS 2025/184-1.1
2. Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:15) om certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden, KUL. Dnr KS 2025/184-1.2
3. Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter, OVK. Dnr KS 2025/184-1.3
4. Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:17) om certifiering av sakkunniga inom brandskydd, SAK. Dnr KS 2025/184-1.4
5. Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:18) om certifiering av sakkunniga av tillgänglighet, TIL. Dnr KS 2025/184-1.5

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Boverket har tagit fram ett förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) avseende certifiering av sakkunniga i syfte att korrigera hänvisningar till gällande lagstiftning och utbildningar. Förslagen gäller Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) avseende:

1. certifiering av kontrollansvariga, KA
2. certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden, KUL
3. funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter, OVK
4. certifiering av sakkunniga inom brandskydd, SAK
5. certifiering av sakkunniga av tillgänglighet, TIL

I samband med uppdateringarna föreslås redaktionella ändringar avseende struktur, innehåll och språk. Dessa syftar till att anpassa certifieringskrav till branschens behov och utvecklingen inom hållbarhet och digitalisering, förtydliga dokumentationskrav vid certifiering och sakkunnigbedömningar samt harmonisera språkliga och strukturella delar av föreskrifterna för ökad tydlighet och enhetlighet.

Stockholms stad har fått förslaget på remiss för yttrande. Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Stockholms Stadshus AB och Storstockholms brandförsvaret. Fastighetskontoret och stadsbyggnadskontoret har inkommit med kontorsyttranden på grund av kort remisstid. Exploateringsnämnden avstår från att svara.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser i huvudsak positivt på Boverkets förslag, som bedöms bidra till en mer enhetlig och rättssäker tillämpning av gällande regler. Stadsledningskontoret noterar att stadens stadsbyggnadskontor, fastighetsägande bolag och Storstockholms brandförsvaret framfört synpunkter gällande vissa behov av förtydliganden.

Stadsledningskontoret bedömer att Boverket troligen underskattar konsekvenserna av de föreslagna förändringarna. Ökade utbildningskrav innebär risk för att brist på certifierad kompetens kan uppstå under en övergångsperiod. Tiden till ikraftträdande behöver vara tillräckligt lång och vägledning och stödmaterial bör tas fram för att underlätta införandet. Stadsledningskontoret anser att förslaget att föreskrifterna ska

träda i kraft 1 juli 2025 är för nära i tiden. Datumet bör förlängas för att inte leda till ökade kostnader och handläggningstider till följd av kompetensbrist.

Av Storstockholms brandförsvars remissvar framgår att de har erfarenhet av att certifieringar missbrukas, vilket är allvarligt. Stadsledningskontoret instämmer i Storstockholms brandförsvars förslag att en genomlysning av hur certifieringssystemet fungerar bör göras, och att ansvaret för återkallande av certifiering bör förtydligas.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fastighetskontoret

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget bedöms inte medföra några konsekvenser för Fastighetskontoret. Positivt att föreskrifter och allmänna råd uppdateras med korrekta hänvisningar och att de skrivs lika övriga Boverkets texter om sakkunniga. Fastighetskontoret anser att remissen kan godtas i sin helhet.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret redovisar sina synpunkter under underrubriken som hämtas från respektive förslag på författning.

Certifiering av kontrollansvariga (BFS 2011:14 KA)

Stadsbyggnadskontoret tillstyrker förslaget men vill framhålla att införandet av krav på kunskap om klimatdeklarationer innebär att kontrollansvariga behöver ytterligare utbildning och stöd. Detta kommer att kräva resurser för implementering och det finns en risk att de ökade kompetenskraven minskar antalet certifierade kontrollansvariga. Vidare kan detta leda till längre handläggningstider och högre kostnader för byggaktörer, särskilt för mindre företag som saknar resurser att anpassa sig snabbt till de nya kraven.

Certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden (BFS 2011:15 KUL)

De föreslagna förändringarna innebär en tydligare struktur för vilka byggnader och åtgärder som kräver sakkunnig bedömning. Stadsbyggnadskontoret ser positivt på detta då det kan underlätta tolkningen av lagstiftningen. Dock kan ökade krav på dokumentation leda till längre handläggningstider för bygglov och tekniska samråd. En risk finns att byggaktörer måste anlita fler externa konsulter för att uppfylla kraven, vilket kan påverka ekonomin för både små och stora byggprojekt. Det är

också av vikt att Boverket säkerställer att tillgången på certifierade sakkunniga är tillräcklig för att hantera efterfrågan.

Funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga funktionskontrollanter (BFS 2011:16 OVK)

Stadsbyggnadskontoret tillstyrker förslaget men anser att de skärpta kompetenskraven kan medföra brist på certifierade funktionskontrollanter. Det är därför viktigt att det ges en tillräcklig övergångsperiod samt att vägledning och stödmaterial tas fram för att underlätta implementeringen av de nya reglerna. Ändrade besiktningsintervall kan även innebära att fastighetsägare behöver anpassa sig till en ny kontrollrytm, vilket kan leda till administrativa och ekonomiska utmaningar.

Certifiering av sakkunniga inom brandskydd (BFS 2011:17 SAK)

Stadsbyggnadskontoret tillstyrker det reviderade förslaget till Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:17) om certifiering av sakkunniga inom brandskydd (SAK). De förtydligade kraven kring analytisk dimensionering, kopplingen till Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2024:7) samt höjningen av utbildnings- och erfarenhetskraven för behörighet K ger en klar och transparent vägledning för såväl byggaktörer som certifieringsorgan. Sammantaget bedöms detta bidra till en mer enhetlig och rättssäker tillämpning, samtidigt som det säkerställer att avancerade brandskyddsfrågor hanteras av sakkunniga med tillräcklig kompetens

Certifiering av sakkunniga av tillgänglighet (BFS 2011:18 TIL)

Stadsbyggnadskontoret tillstyrker förslaget men anser att det finns en risk att ökade krav på dokumentation leder till längre handläggningstider och högre kostnader för byggaktörer. Det är särskilt viktigt att det tydliggörs hur dessa krav ska tillämpas i praktiken för att säkerställa en enhetlig bedömning i hela landet.

Sammanfattande synpunkter

Mot denna bakgrund tillstyrker stadsbyggnadskontoret förslagen med vissa erinringar och föreslår en utökad övergångsperiod samt ytterligare vägledning från Boverket.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 20 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen kan konstatera att dotterbolagen i huvudsak är positiva till Boverkets förslag om uppdatering av föreskrifter och certifieringskrav. Det är angeläget att föreskrifterna uppdateras med korrekta hänvisningar till gällande lagstiftning och utbildningskrav för att säkerställa en enhetlig tillämpning.

Det kan noteras att förslagen innebär en balansering mellan tydlighet i certifieringskraven och behovet av att säkerställa relevanta kompetenskrav. Koncernledningen ser det som viktigt att de identifierade oklarheterna kring intygsgivning för sakkunniga avseende kulturvärden, samt intervaller för

återkommande besiktningar av ventilationssystem, förtydligas i den slutliga versionen av föreskrifterna.

Koncernledningen delar dotterbolagens syn på vikten av att kunskapskraven inom hållbarhet och energieffektivitet stärks för sakkunniga inom kulturvärden, samt att tillgänglighetskraven kompletteras med en tydligare hänsyn till neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

I övrigt ser koncernledningen positivt på Boverkets förslag om uppdaterade certifieringskrav och bedömer att dessa kan bidra till en mer enhetlig och rättssäker tillämpning av regelverket. För kompletterande synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens remissvar i sin helhet.

AB Stockholms hems svar har i huvudsak följande lydelse:

Bolaget ser att Boverkets förslag främst innebär redaktionella ändringar och förtydliganden utan att påverka certifieringskraven i sak. Bolaget anser att förändringarna är logiska och bidrar till en tydligare beskrivning av kraven. Dock identifieras en oklarhet avseende intygsgivare för sakkunniga inom kulturvärden, där en uppdelning mellan behörigheter skapar risk för missförstånd. Bolaget anser att detta bör förtydligas. I övrigt har Stockholmshem inga invändningar mot förslagen.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s svar har i huvudsak följande lydelse:

Micasa Fastigheter ser positivt på förslagen och anser att de är nödvändiga för att uppdatera föreskrifterna med korrekta hänvisningar till gällande författningar och utbildningar. Dock ser bolaget ett behov av att förtydliga föreskriften om funktionskontroll av ventilationssystem, då den nuvarande formuleringen kan tolkas på olika sätt gällande intervaller för återkommande besiktning. Enligt Micasas tolkning bör ett nytt tidsintervall om tre eller sex år räknas från datumet för den senaste besiktningen. Bolaget efterfrågar en tydligare skrivning för att undvika missförstånd.

Skolfastigheter i Stockholm AB:s svar har i huvudsak följande lydelse:

SISAB tillstyrker förslagen och ser dem som väl motiverade. Bolaget anser dock att certifieringskraven bör inkludera tydligare kunskapskrav inom hållbarhet, energi och klimatanpassningar för sakkunniga inom kulturvärden. Dessutom noterar SISAB att föreskrifterna om certifiering av sakkunniga av tillgänglighet saknar specifika krav på kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, vilket är relevant vid utformning av utbildningsmiljöer. SISAB anser att dessa aspekter bör beaktas i den slutliga versionen av föreskrifterna.

Storstockholms brandförsvär

Storstockholms brandförsvars yttrande daterat den 3 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Storstockholms brandförsvär (SSBF) har av kommunstyrelsen erbjudits möjlighet till yttrande avseende rubricerat ärende.

I detta yttrande beaktas remisserna ”Boverkets föreskrifter om ändring i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga, KA” samt ”Boverkets förslag till föreskrifter om ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:17) om certifiering av sakkunniga inom brandskydd, SAK”. För övriga remisser har SSBF inget att erinra.

Generellt synpunkter

SSBF har erfarenhet av att sakkunniga inom brandskydd och kontrollansvariga vid enstaka tillfällen använder sin certifierade roll på ett oseriöst och felaktigt sätt. Det har hänt att brandkonsulter med SAK-certifiering har använt sin certifierade roll som ett maktmedel för att påverka byggnadsnämndens beslut i syfte att gynna det egna företagets brandprojekteringar, vilket kan vara svårt för en byggnadsnämnd att bemöta. Det har visat sig upprepade gånger att kontrollansvariga har lämnat ett utlåtande inför slutbesked om att kontrollplanen har följts, men att det senare har visat sig vara felaktigt och att många punkter i kontrollplanen ej har varit utförda.

SSBF föreslår en genomlysning av hur certifieringssystemet fungerar i praktiken. Vi ser en brist i att det i dagsläget inte finns något tydligt ansvarsåtagande när certifieringen används felaktigt. SSBF anser att det bör tydligt framgå vad som händer vid felaktig hantering och att det ska vara tydligare att en certifiering återkallas vid missbruk.

Specifika synpunkter av förslag för SAK

Då behörighetsnivå K syftar på att kontrollera ”ingenjörsmässiga bedömningar, metoder och beräkningar avses analytisk dimensionering” efterfrågar SSBF att det ska införas ett kvalitativt skriftligt kunskapsprov vilket avser bedöma än utförigare om den sökande har en tillräcklig kunskapsnivå för att erhålla certifieringen. Nu upplevs det som att prövningen ej tar hänsyn till den sökandes kunskapsnivå gällande analytisk dimensionering, och att den sökande kan ha en låg kunskapsnivå av detta men trots allt erhålla certifieringen.

SSBF tillstyrker att 15§ införs som handlar om återkallande av certifiering. Dock ställer sig SSBF frågande till varför det står att organet som utfärdat certifieringen får återkalla denna. Vi anser att ordvalet borde vara ska vilket tydligare signalerar att om någon är olämplig så ska certifieringen dras tillbaka. Samtidigt anser SSBF att bestämmelsen i 15 § avseende återkallande av certifiering bör förtydligas, särskilt vad gäller innebörden av "uppvisad oskicklighet vid utförande av arbetsuppgift".

Specifika synpunkter av förslag för KA

SSBF ställer sig frågande till varför det i 15 § avseende återkallande av certifiering står att organet som utfärdat certifieringen får återkalla denna. Vi anser att ordvalet borde vara ska vilket tydligare signalerar att om någon är olämplig så ska certifieringen dras tillbaka.